

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SPORT VAZIRLIGI

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**O'ZBEKISTON DAVLAT JISMONIY TARBIYA VA SPORT
UNIVERSITETI**

"Kiritdi"
O'zbekiston davlat
jismoniy tarbiya va
sport universiteti rektori
R. Matkarimov
" _____ 2024-y

"Kelishildi"
O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va
innovatsiyalar vazirligi
" _____ 2024-y

"Tasdiqlayman"
O'zbekiston Respublikasi
Sport vaziri o'rinbosari
Sh. Maxmudov
" _____ 2024-y

**IJODIY (KASBIY) IMTIHONLAR DASTURI
VA BAHOLASH MEZONI**

61010200 - Sport faoliyati (basketbol, boks, voleybol, velosport, gimnastika, suzish, yengil atletika, gandbol, qilichbozlik, og'ir atletika, eshkak eshish, tennis, futbol, badiiy gimnastika, dzyu-do, erkin kurash, belbog'li kurash, taekvondo WT, sambo, kurash, sinxron suzish, badminton, yunon-rim kurashi, ot sporti, triatlon, biatlon, xokkey, regbi, shaxmat, karate WKF, tog' chang'isi, stol tennisi, figurali uchish, chim ustida xokkey, kik-boks, mini-futbol, kamondan otish, muay tay, kibersport, suv polosi, akademik eshkak eshish, zamonaviy besh kurash, bodybuilding va fitnes, snovbord, qo'l jangi, ayollar kurashi), kunduzgi va sirtqi ta'lim yo'nalishlari uchun.

61010300 - Adaptiv jismoniy tarbiya va sport kunduzgi ta'lim yo'nalishi uchun.

CHIRCHIQ – 2024

O‘zbekiston davlat jismoniy tarbiya va sport universiteti Kengashida ko‘rib chiqilgan va ma’qullangan. 2024 yil 29 fevral dagi 7 -sonli majlis bayoni.

O‘zbekiston Respublikasi xududlarida jismoniy tarbiya va ommaviy sportni yanada rivojlantirish, aholining barcha qatlamlari, ayniqsa yoshlarni jismoniy tarbiya va sport bilan muntazam shug‘ullanishga jalb etish, mamlakatimizda bu borada yaratilgan sharoitlardan samarali foydalanish hamd natijalarini oshirish muhim ahamiyat kasb etadi. Mamlakatimizda mazkur soha rivojiga qaratilgan qator me’yoriy – huquqiy hujjatlar qabul qilingan va jadallikda hayotga tatbiq etib kelinmoqda.

Jumladan, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 24-yanvardagi “O‘zbekiston Respublikasida jismoniy tarbiya va sportni yanada takomillashtirish va ommalashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida” **PF-5924-son farmoni**, 2021-yil 24-dekabrda “Davlat oliy ta’lim muassasalarining akademik va tashkiliy-boshqaruv mustaqilligini ta’minlash bo‘yicha qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risidagi” **PQ-60-son qarori**, 2022-yil 3-noyabrda “Jismoniy tarbiya va sport sohasida kadrlarni tayyorlash hamda ilmiy tadqiqotlar tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risidagi” **PQ-414-son qaror va farmonlari** ijrosini sifatli bajarish ko‘rsatib o‘tilgan.

O‘zbekiston davlat jismoniy tarbiya va sport universiteti va uning Nukus va Fargona filiallaridagi Sport faoliyati (faoliyat turlari bo‘yicha) ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha kasbiy (ijodiy) imtihon dasturlari sport maktablari hamda Respublika Olimpiy va paralimpiy sport turlariga tayorlash markazlarining jismoniy tarbiya va sport dasturlari asosida tuzilgan va abituriyentlarning jismoniy mashqlari bajarishdagi amaliy harakat ko‘nikma va malakalarini baholashga mo‘ljallangan.

Mazkur dasturlarni tuzishda sport assosatsiyalar, sport federatsiyalar, oliy sport mahorati maktablar va sport maktablar takliflari inobatga olingan hamda ular tomonidan taqrizlar berilgan.

Dasturda **kunduzgi va sirtqi ta’lim** shaklining 61010300–Sport faoliyati (faoliyat turlari bo‘yicha) ta’lim yo‘nalishi (basketbol, boks, voleybol, velosport, gimnastika, suzish, yengil atletika, gandbol, qilichbozlik, og‘ir atletika, eshkak eshish, tennis, futbol, badiiy gimnastika, dzyu-do, erkin kurash, belbog‘li kurash, taekvondo WT, sambo, kurash, sinxron suzish, badminton, yunon-rum kurashi, ot sporti, triatlon, biatlon, xokkey, regbi, shaxmat, karate WKF, tog‘ chang‘isi, stol tennisi, figurali uchish, chim ustida xokkey, kik-boks, mini-futbol, kamondan otish, muay tay, kibersport, suv polosi, akademik eshkak eshish, zamonaviy besh kurash, bodybuilding va fitnes, snovbord, qo‘l jangi, ayollar kurashi, adaptiv jismoniy tarbiya va sport (parasport) kabi sport turlari bo‘yicha (kasbiy) ijodiy imtihonlarni o‘tkazish tartibi, abuturiyentlarning jismoniy tarbiya va sport sohasidagi amaliy mahorati, ko‘nikma va malakalariga qo‘yilgan talablar hamda baholash mezonlari o‘z aksini topgan.

**2024/2025 O'QUV YILI UCHUN BADMINTON IXTISOSLIGIDAN KASBIY (IJODIY)
IMTIHONLARINING ME'YORIY TALABLARI VA BAHOLASH MEZONLARI
(Ixtisoslik bo'yicha maksimal ball - 93 ball)**

Erkaklar uchun

Volan kiritish chizig'idan o'yin maydoni ortigacha 30 sm kenglikda chizilgan koridorga qisqa to'p kiritish -5 ta ochiq raketka bilan (Forehand). -5 ta yopiq raketka bilan (Backhand)			Volan kiritish chizig'idan orqa chiziq bo'ylab chizilgan 1 metr koridorga Smesh zarbasini orqa chiziq bo'ylab to'g'ridan zarba berish -5 ta ochiq raketka bilan zarba berish -5 ta yopiq raketka bilan zarba berish			Orqa chiziqdan orqa chiziqqa baland-uzoq zarba berish – topshiruvchi baland trayektoriya bilan volanni raqib koridoriga 5,18x80sm 10 marta zarba berish		
Natija	Ball	Texnika uchun ball	Natija	Ball	Texnika uchun ball	Natija	Ball	Texnika uchun ball
10	16	0-15	10	16	0-15	10	16	0-15
9	14		9	14		9	14	
8	12		8	12		8	12	
7	10		7	10		7	10	
6	8		6	8		6	8	
5	6		5	6		5	6	
4	4		4	4		4	4	
3	3		3	3		3	3	
2	2		2	2		2	2	
1	1		1	1		1	1	
0	0	0	0	0	0	0	0	0
1. Chiziqni bosib turmaslik; 2. Raketka beldan tepada bo'lsa; 3. Raketkani boshi (golovkasi) tepaga karab tursa; 4. Podacha urganda raketkani golovkasi ko'rsatgich barmoqdan ko'tarilib ketsa; 5. Qo'llar yonga ochilib ketsa; 6. Oyoqlar ko'tarilsa yoki joyidan siljisa; 7. Volanni otib ursa; 8. Raketkani to'g'ri ushlamas; 9. Raketkani ortikcha xarakatlantirsa; 10. Podacha vaqtida raketka volanga 2 marta tegsa;			1. Turish holati. 2. Zarba berish vaqtida qadam harakatlarini to'g'ri bajarilmasa; 3. Volanga yon tomondan zarba bermasa; 4. Sakrab zarba berilganidan so'ng qo'nish vaqtida oyoq harakatlari to'g'ri tushmasa; 5. Volanga zarba berilganidan so'ng volan tepaga qarab uchsa; 6. Raketkani to'g'ri ushlab zarba berish; Forehand 7. Raketkani yopik Backhand tomoni bilan zarba berishda raketkani to'g'ri ushlab 8. Volanga chiqishda yelka va qo'llar holati to'g'ri bajarilmasa 9. Smesh zarbasini bajarishda qadam tashlash texnikasi to'g'ri bajarish. 10. Backhand zarbasini bajarishda qadam tashlash texnikasi to'g'ri bajarish.			1. Turish holati; 2. Raketkani to'g'ri ushlashi; 3. Volanga kesib zarba bermaslik; 4. Volanga chiqishda to'g'ri qadam tashlash texnikasi; 5. Volanga past trayektoriya bilan zarba berilsa; 6. Volan baland trayektoriya bilan uchib belgilangan joyga tushsa; 7. Volanga yondan yoki patdan zarba bermaslik; 8. Volanni elka balandligidan pastga tushirib bukilgan tirsaklar bilan zarba berish; 9. Volan parashutsimon uchib tushmasa; 10. Volanga bosh yuqorisidan zarba berish;		

Volan kiritish chizig'idan o'yin maydoni ortigacha 30 sm kenglikda chizilgan koridorga qisqa to'p kiritish -5 ta ochiq raketka bilan (Forehand). -5 ta yopiq raketka bilan Backhand)			Volan kiritish chizig'idan orqa chiziq bo'ylab chizilgan 1 metr koridorga Smesh zarbasini orqa chiziq bo'ylab to'g'ridan zarba berish -5 ta ochiq raketka bilan zarba berish -5 ta yopiq raketka bilan zarba berish			Orqa chiziqdan orqa chiziqqa baland-uzoq zarba berish –topshiruvchi baland trayektoriya bilan volanni raqib koridoriga 5,18x80sm 10 marta zarba berish		
Natija	Ball	Texnika uchun ball	Natija	Ball	Texnika uchun ball	Natija	Ball	Texnika uchun ball
10	16	0-15	10	16	0-15	10	16	0-15
9	14		9	14		9	14	
8	12		8	12		8	12	
7	10		7	10		7	10	
6	8		6	8		6	8	
5	6		5	6		5	6	
4	4		4	4		4	4	
3	3		3	3		3	3	
2	2		2	2		2	2	
1	1		1	1		1	1	
0	0	0	0	0	0	0	0	0
1. Chiziqni bosib turmaslik; 2. Raketka beldan tepada bo'lsa; 3. Raketkani boshi (golovkasi) tepaga karab tursa; 4. Podacha urganda raketkani golovkasi ko'rsatgich barmoqdan ko'tarilib ketsa; 5. Qo'llar yonga ochilib ketsa; 6. Oyoqlar ko'tarilsa yoki joyidan siljisa; 7. Vollanni otib ursal; 8. Raketkani to'g'ri ushlamas; 9. Raketkani ortikcha xarakatlantirsa; 10. Podacha vaqtida raketka volanga 2 marta tegsa;			1. Turish holati. 2. Zarba berish vaqtida qadam harakatlarini to'g'ri bajarilmasa; 3. Volanga yon tomondan zarba bermasa; 4. Sakrab zarba berilganidan so'ng qo'nish vaqtida oyoq harakatlari to'g'ri tushmasa; 5. Volanga zarba berilganidan so'ng volan tepaga qarab uchsa; 6. Raketkani to'g'ri ushlab zarba berish; Forehand 7. Raketkani yopik Backhand tomoni bilan zarba berishda raketkani to'g'ri ushlab 8. Volanga chiqishda yelka va qo'llar holati to'g'ri bajarilmasa 9. Smesh zarbasini bajarishda qadam tashlash texnikasi to'g'ri bajarish. 10. Backhand zarbasini bajarishda qadam tashlash texnikasi to'g'ri bajarish.			1. Turish holati; 2. Raketkani to'g'ri ushlashi; 3. Volanga kesib zarba bermaslik; 4. Volanga chiqishda to'g'ri qadam tashlash texnikasi; 5. Volanga past trayektoriya bilan zarba berilsa; 6. Volan baland trayektoriya bilan uchib belgilangan joyga tushsa; 7. Volanga yondan yoki patdan zarba bermaslik; 8. Volanni yelka balandligidan pastga tushirib bukilgan tirsaklar bilan zarba berish; 9. Volan parashutsimon uchib tushmasa; 10. Volanga bosh yuqorisidan zarba berish;		

Badminton ixtisosligi bo'yicha ijodiy (kirish) imtihonlarining baholash mezonlari

Har bir test mashqi son hamda texnik jihatlardan to'g'ri va maksimal natija bilan bajarilsa maksimal ball qo'yiladi. Lekin test mashqini bajarishda yo'l qo'yilgan har bir texnik xato uchun 1,5 ball olib tashlanadi, 10 ta texnik xato – minus 15 ball.

1-test – 16 ball va texnika uchun – 15 ball, jami – 31 ball.

1-test: Volan kiritish chizig'idan o'yin maydoni ortigacha 30 sm kenglikda chizilgan koridorga qisqa Volan kiritish

-5 ta ochiq raketka bilan (Forehand).

-5 ta yopiq raketka bilan Backhand):

1. Chiziqni bosib turmaslik;
2. Raketka beldan tepada bo'lsa;
3. Raketkani boshi (golovkasi) tepaga karab tursa;
4. Podacha urganda raketkani golovkasi ko'rsatgich barmoqdan ko'tarilib ketsa;
5. Qo'llar yonga ochilib ketsa;
6. Oyoqlar ko'tarilsa yoki joyidan siljisa;
7. Vollanni otib ursa;
8. Raketkani to'g'ri ushlamasa;
9. Raketkani ortikcha xarakatlantirsa;
10. Podacha vaqtida raketka volanga 2 marta tegsa;

***Izoh:** Testni bajarishda volanni maydonning belgilangan joyiga emas volan kiritish maydonchasiga tushirish test topshiruvchiga hech qanday istisno tariqasidagi ballni qo'lga kiritish yoki testni qayta takrorlash huquqini bermaydi. Nazoratchi ogohlantirishidan so'ng uch marotaba texnik xatoga yo'l qo'ygan holda volan uzatilganda test to'xtatiladi.*

2-test – 16 ball va texnika uchun – 15 ball, jami – 31 ball.

2-test: Volan kiritish chizig'idan orqa chiziq bo'ylab chizilgan 1 metr koridorga Smesh zarbasini orqa chiziq bo'ylab to'g'ridan zarba berish

-5 ta ochiq raketka bilan zarba berish

-5 ta yopiq raketka bilan zarba berish:

1. Turish holati.
2. Zarba berish vaqtida qadam harakatlarini to'g'ri bajarilmasa;
3. Volanga yon tomondan zarba bermasa;
4. Sakrab zarba berilganidan so'ng qo'nish vaqtida oyoq harakatlari to'g'ri tushmasa;
5. Volanga zarba berilganidan so'ng volan tepaga qarab uchsa;
6. Raketkani to'g'ri ushlab zarba berish; Forehand
7. Raketkani yopiq Backhand tomoni bilan zarba berishda raketkani to'g'ri ushlash
8. Volanga chiqishda yelka va qo'llar holati to'g'ri bajarilmasa
9. Smesh zarbasini bajarishda qadam tashlash texnikasi to'g'ri bajarish.
10. Backhand zarbasini bajarishda qadam tashlash texnikasi to'g'ri bajarish.

***Izoh:** Faqat to'g'ri texnika bilan zarba berish orqali ballni qo'lga kiritish mumkin. Bu yerda zarba kuchi hech qanday ballni qo'shib olish imkonini bermaydi.*

3-test – 16 ball va texnika uchun – 15 ball, jami – 31 ball.

3-test: Orqa chiziqdan orqa chiziqga baland-uzoq zarba berish –topshiruvchi baland trayektoriya bilan volanni raqib koridoriga 5,18x80 sm 5 marta berish:

1. Turish holati;
2. Raketkani to'g'ri ushlashi;
3. Volanga kesib zarba bermaslik;
4. Volanga chiqishda to'g'ri qadam tashlash texnikasi;
5. Volanga past trayektoriya bilan zarba berilsa;
6. Volan baland trayektoriya bilan uchib belgilangan joyga tushsa;
7. Volanga yondan yoki patdan zarba bermaslik;
8. Volanni yelka balandligidan pastga tushirib bukilgan tirsaklar bilan zarba berish;

9. Volan parashutsimon uchib tushmasa;
10. Volanga bosh yuqorisidan zarba berish;

Izoh: Faqat to'g'ri texnika bilan zarba berish orqali ballni qo'lga kiritish mumkin. Bu yerda zarba kuchi hech qanday ballni qo'shib olish imkonini bermaydi. Nazoratchi ogohlantirishidan so'ng 3 marotaba xatolikka yo'l qo'yilsa test to'xtatiladi.

Umumiy izoh:

1. Abiturientga testdan oldin 10 min. razminka beriladi.
2. Barcha test natijalarining maksimal bali – 93.

1 test bajarilishini baholash:

Natija	Ball	Texnika uchun ball	Test uchun umumiy ball
10	16	0-15	31
9	14	0-15	29
8	12	0-15	27
7	10	0-15	25
6	8	0-15	23
5	6	0-15	21
4	4	0-15	19
3	3	0-15	18
2	2	0-15	17
1	1	0-15	16
0	0	0	0

Estlama: 1 testlarni o'yin usulini ijro etish bilan bog'liq texnik mahorat darajasi 15 ballik ekspert tizim asosida baholanadi.

2 test bajarilishini baholash:

Natija	Ball	Texnika uchun ball	Test uchun umumiy ball
10	16	0-15	31
9	14	0-15	29
8	12	0-15	27
7	10	0-15	25
6	8	0-15	23
5	6	0-15	21
4	4	0-15	19
3	3	0-15	18
2	2	0-15	17
1	1	0-15	16
0	0	0	0

Estlama: 2 testlarni o'yin usulini ijro etish bilan bog'liq texnik mahorat darajasi 15 ballik ekspert tizim asosida baholanadi.

3 test bajarilishini baholash:

Natija	Ball	Texnika uchun ball	Test uchun umumiy ball
10	16	0-15	31
9	14	0-15	29
8	12	0-15	27
7	10	0-15	25
6	8	0-15	23
5	6	0-15	21
4	4	0-15	19
3	3	0-15	18
2	2	0-15	17
1	1	0-15	16
0	0	0	0

***Estlama:** 3 testlarni o'yin usulini ijro etish bilan bog'liq texnik mahorat darajasi 15 ballik ekspert tizim asosida baholanadi.*

2024/2025 O'QUV YILI UCHUN **BADMINTON** IXTISOSLIGIDAN KASBIY (IJODIY)
IMTIHONLARINING ME'YORIY TALABLARI VA BAHOLASH MEZONLARI
(Jismoniy tayyorgarlik bo'yicha maksimal ball - 63 ball)

Erkaklar uchun

1	Turnikda osilgan holda oyoqlarni 90° balandlikda ko'tarib turish. (sekund)* (Maksimal ball – 21)							
	Natija	Ball	Natija	Ball	Natija	Ball	Natija	Ball
	30	21	24	15	18	9	12	3
	29	20	23	14	17	8	11	2
	28	19	22	13	16	7	10	1
	27	18	21	12	15	6	1-9	0
	26	17	20	11	14	5		
	25	16	19	10	13	4		

***Izoh:** Turnikga qo'llarda osilgan holda oyoqlarni 90° da yuqoriga ko'tarib turish lozim. Gavdani siltalamagan holda bajarilgan mashqlar baholanadi.*

2	Moksimon yugurish 6x5 metr. (Maksimal ball – 21)							
	Natija	Ball	Natija	Ball	Natija	Ball	Natija	Ball
	8,00	21	8,35	15	8,65	9	8,90	5
	8,10	20	8,40	14	8,70	8	8,95	4
	8,15	19	8,45	13	8,75	7	9,00	3
	8,20	18	8,50	12	8,80	6	9,01	0
	8,25	17	8,55	11	8,85			
	8,30	16	8,60	10				

***Izoh:** Mashq nazorat chizig'idan yuqori startdan boshlanadi "Start", "Marsh" komandasi bilan startni boshlaydilar. Tekkis maydonda 5 metr masofada oralig'idagi belgilangan chiziqqa qo'l yoki oyoqni tekkizib orqaga qaytish xuddi shu tarzda 3 ta uzulishni amalga oshiradilar.*

3	Turgan joydan uzunlikka sakrash.									
	Natija	Ball	Natija	Ball	Natija	Ball	Natija	Ball	Natija	Ball
	2,70-2,80	21	2,20-2,24	10	2,45-2,49	15	1,95-1,99	5	1-1,69	0,0
	2,65-2,69	19	2,15-2,19	9	2,40-2,44	14	1,90-1,94	4		
	2,60-2,64	18	2,10-2,14	8	2,35-2,39	13	1,85-1,89	3		
	2,55-2,59	17	2,05-2,09	7	2,30-2,34	12	1,80-1,84	2		
	2,50-2,54	16	2,00-2,04	6	2,25-2,29	11	1,70-1,79	1		

***Izoh:** Oyoqlar chiziq oldida turadi bajarish oldidan ikki oyoqlar bilan depsingan holda sakrab, ikki oyoq bilan belgilangan masofaga tushadi, bunda hisob orqada qolgan tana qismidan hisoblanadi sportchiga 3 ta imkoniyat beriladi va eng yaxshi natija qayd etiladi.*

1	Turnikda osilgan holda oyoqlarni 90° balandlikda ko'tarib turish. (sekund)* (Maksimal ball – 21)							
	Natija	Ball	Natija	Ball	Natija	Ball	Natija	Ball
	25	21	19	15	13	9	7	3
	24	20	18	14	12	8	6	2
	23	19	17	13	11	7	5	1
	22	18	16	12	10	6	0-4	0
	21	17	15	11	9	5		
	20	16	14	10	8	4		

Izoh: Turnikga qo'llarda osilgan holda oyoqlarni 90° da yuqoriga ko'tarib turish lozim. Gavdani siltalamagan holda bajarilgan mashqlar baholanadi.

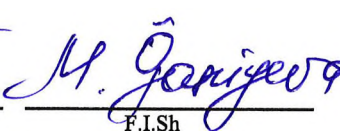
2	Moksimon yugurish 6x5 metr. (Maksimal ball – 21)							
	Natija	Ball	Natija	Ball	Natija	Ball	Natija	Ball
	9,00	21	9,60	15	10,20	9	10,80	3
	9,10	20	9,70	14	10,30	8	10,90	2
	9,20	19	9,80	13	10,40	7	11,00	1
	9,30	18	9,90	12	10,50	6	11,01	0
	9,40	17	10,00	11	10,60	5		
	9,50	16	10,10	10	10,70	4		

Izoh: Mashq nazorat chizig'idan yuqori startdan boshlanadi "Start", "Marsh" komandasi bilan startni boshlaydilar. Tekkis maydonda 5 metr masofada oralig'idagi belgilangan chiziqqa qo'l yoki oyqni tekkizib orqaga qaytish xuddi shu tarzda 3 ta uzulishni amalga oshiradilar.

3	Turgan joydan uzunlikka sakrash.									
	Natija	Ball	Natija	Ball	Natija	Ball	Natija	Ball	Natija	Ball
	2,20-2,30	21	1,95-1,99	10	1,65-1,69	15	1,40-1,44	5	1-1,29	0,0
	2,15-2,19	19	1,90-1,94	9	1,60-1,64	14	1,35-1,39	4		
	2,10-2,14	18	1,85-1,89	8	1,55-1,59	13	1,30-1,34	3		
	2,05-2,09	17	1,80-1,84	7	1,50-1,54	12	1,25-1,29	2		
	2,00-2,04	16	1,70-1,79	6	1,45-1,49	11	1,20-1,24	1		

Izoh: Oyoqlar chiziq oldida turadi bajarish oldidan ikki oyoqlar bilan deysingan holda sakrab, ikki oyoq bilan belgilangan masofaga tushadi, bunda hisob orqada qolgan tana qismidan hisoblanadi sportchiga 3 ta imkoniyat beriladi va eng yaxshi natija qayd etiladi.

Kafedra mudiri

Imzo F.I.Sh